

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА: ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА

для студентів

спеціальності: 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта

Київ – 2020

Розробник: Венгловська О.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту.

Викладач: Венгловська О.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту

Протокол від 05 вересня 2018 р. № 2

Завідувач кафедри А. Шев Г.І. Іванюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта 05 . 08 . 2018 р.

Гарант освітньої-професійної програми Г.І. Іванюк (О.А. Половіна)

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи М.А. Машовець (М.А. Машовець)

Пролонговано:

на 2019 /2020 н.р. Г.І. Іванюк (Іванюк Г.І.), «04» 09 2020 р. Протокол № 11
(підпис) (ПІБ)

на 2020 /2021 н.р. Г.І. Іванюк (Іванюк Г.І.), «27» 08 2020 р. Протокол № 11
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
<i>Педагогіка</i>						
Вид дисципліни	обов'язкова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська мова			Українська мова		
Загальний обсяг кредитів/годин	12 / 360					
Курс	1		2			
Семестр	1	2	3			
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	12			12		
Обсяг годин, в тому числі:	360			360		
Аудиторні	168					
Модульний контроль	24					
Семестровий контроль			30			30
Самостійна робота	138					
Форма семестрового контролю	залік	залік	екзамен	залік	залік	екзамен
<i>Змістовий модуль «Загальна педагогіка»</i>						
Курс	1			1		
Семестр	1			1		
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	2			2		
Обсяг годин, в тому числі:	60			60		
Аудиторні	28			8		
Модульний контроль	4			–		
Семестровий контроль	–			–		
Самостійна робота	28			52		
Форма семестрового контролю	залік			залік		

2. Метою змістового модуля «Педагогіка загальна» інтегрованої навчальної дисципліни «Педагогіка» є – формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти загальних компетентностей щодо закономірностей, методологічних підходів, принципів до освіти та розвитку особистості, осмислення основних концепцій сучасної освіти, розуміння соціально-культурних передумов розвитку освіти загалом й дошкільної зокрема.

Зміст змістового модуля «Педагогіка загальна» спрямований на розв'язання таких **завдань**, як:

- формування у студентів здатності до логічних висновків щодо актуальних проблем освіти, впливу соціокультурного середовища на формування і розвиток особистості – **ЗК-1**;

- формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти здатності до продуктивного мислення, самостійного пошуку, відбору різних груп джерел, обробки та аналізу професійно-педагогічної інформації – **ЗК-2**;

- розвивати здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій задля інтерпретації результатів педагогічних досліджень, застосування отриманих знань у професійній діяльності під час педагогічних практик – **ЗК-10**.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати вивчення змістового модуля «Педагогіка загальна» навчальної дисципліни «Педагогіка» полягають у розумінні соціально-економічних, педагогічних, культурних передумов, що впливали на становлення й визначали розвиток педагогіки як науки загалом й дошкільної освіти зокрема; оволодіння знаннями про: систему педагогічних наук та зв'язок педагогіки з іншими науками; педагогічні закони, закономірності та принципи, що відображають сутність педагогічної теорії і практики; методи науково-педагогічних досліджень; ціннісний концепт розвитку особистості як соціокультурного процесу; особливості педагогічного процесу в закладах дошкільної освіти, його цілісність – **ПРН-1**.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ							
Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі	12	2	2	2			6
Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	14	2	2	2	2		6
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	4	4	2		12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСВІТА ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС							
Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес	14	2	2	2			8
Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес	16	2	2	2	2		8
Модульний контроль	2						
	32	4	4	4	2		16
Разом	60	8	8	8	4	-	28
Підготовка та проходження контрольних заходів		ПМК					

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ							
Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі	12	-	-	-	-	-	12
Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	16	2	2	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем	28	2	2	-	-	-	24

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС								
Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес	16	–	–	2	–	–	14	
Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес	16	–	–	–	2	–	14	
Разом за змістовим модулем	32	–	–	2	2	–	28	
Разом	60	2	2	2	2		52	
Підготовка та проходження контрольних заходів	ПМК							

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ

Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі

Сутність поняття «педагогіка». Стадії (народна, духовна, світська педагогіка) та періоди розвитку педагогіки як науки. Джерела педагогіки (народна, педагогічні ідеї і теорії прогресивних педагогів минулого, сучасні педагогічні дослідження). Напрями розвитку педагогіки (філософський, психолого-педагогічний, соціальний). Соціокультурна сутність педагогіки.

***Ключові слова:** педагогіка; становлення педагогіки; стадії розвитку педагогіки; напрями педагогіки.*

***Джерела:** основні (1, 2, 5); додаткові (2, 4, 5).*

Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна

Предмет педагогіки як науки. Функції і завдання педагогіки. Місце педагогіки в системі наук про людину. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Сутність основних педагогічних категорій та їх роль у формуванні особистості. Закони, закономірності навчання. Методи науково-педагогічних досліджень у дошкільній освіті.

***Ключові слова:** предмет педагогіки; завдання і функції педагогіки; виховання; навчання; розвиток; освіта; педагогічний процес.*

***Джерела:** основні (2, 4, 5); додаткові (2, 4, 5, 6).*

Змістовий модуль 2. ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС

Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес

Ціннісний концепт освіти. Нормативне забезпечення розвитку освіти в Україні. Структура системи освіти, основні підходи до реформування системи освіти в Україні. Дитиноцентризм у сучасній системі освіти. Вимоги до сучасного вихователя дітей дошкільного віку.

***Ключові слова:** нормативні документи; структура системи освіти; дитиноцентризм; цінність освіти; реформування системи освіти.*

Джерела: основні (1, 2, 5); додаткові (1, 3, 4, 5, 7).

Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес

Сутність та структура педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу. Етапи організації педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу: мета, зміст, методи, технології, результат. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу.

Ключові слова: педагогічний процес; принципи педагогічного процесу; мета; зміст; методи; технології.

Джерела: основні (1, 2, 3); додаткові (4, 5, 6).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	11	1	11	1	11
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			92		92
Максимальна кількість балів: 184					
Розрахунок коефіцієнта: $184 : 100 = 1,84$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Опис завдання	Час для виконання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1 ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ			
1.	Підготувати запитання для уявного інтерв'ю з представником гуманістичної педагогіки з теми «Ціннісний вимір педагогіки» (персоналія на вибір студента)	6 год.	5 б. – запитання для інтерв'ю структуровані, змістовні, зорієнтовані на категорію респондентів; передбачають логіку викладу матеріалу; спонукають до аналітичних узагальнень та суджень;

			3-4 б. – запитання для інтерв'ю структуровані, змістовні, однак є загальними і не в повній мірі зорієнтовані на категорію опитуваних; зміст запитань передбачає типову відповідь; 1-2 б. – у запитаннях для інтерв'ю порушена логіка; їх зміст не передбачає аналітичних суджень та узагальнень.
2.	За результатами проведення інтерв'ю написати міні-есе	6 год.	Вимоги до написання міні-есе: друкований текст (14 кеглем, інтервалом – 1,5, до 30 рядків. Максимальна кількість балів за есе – 5 балів. <i>Критерії оцінювання:</i> – структурованість есе (вступ, основна частина, висновок) – 1 б. – головні ідеї проблеми дослідження підтвердженні результатами інтерв'ю – 2 б. – використання афоризмів і цитат – 1 б. – творчість, оригінальність, самостійність мислення – 1 б.
Всього за модулем 1		12 год.	
Змістовий модуль 2 ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС			
3.	Використовуючи методи діагностики системи цінностей особистості провести самодіагностику їх сформованості	8 год.	5 б. – відповідність методики проблемі дослідження; її зорієнтованість на виявлення тієї чи іншої ціннісної орієнтації; підготовка та планування етапів проведення діагностики; застосування об'єктивної оцінки для узагальнення результатів діагностики; 3-4 б. – методика відповідає завданням дослідження; дослідник спланував етапи її проведення, однак мав труднощі із узагальненням результатів; у виконанні завдань спостерігається дещо формальний підхід; 1-2 б. – методика не в повній мірі відповідає завданням дослідження; у виконанні завдань має місце формальний та репродуктивний підхід.
4.	Розробити дорожню карту з формування системи власних ціннісних орієнтацій (за результатами проведення	8 год.	5 б. – зміст дорожньої карти побудований за результатами діагностики; відповідає індивідуальним запитам і потребам

діагностики)		особистості; вирізняється оригінальністю та самостійністю; 3-4 б. – зміст дорожньої карти побудований за результатами діагностики, однак вирізняється елементами формальності, не в повній мірі задовольняє індивідуальні запити; 1-2 б. – зміст дорожньої карти має формальні ознаки, відсутнє авторське трактування; не враховано індивідуальні запити щодо формування системи ціннісних орієнтацій.
	Всього за модулем 2	16 год.
	Разом (1,2 модулі)	28 год.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульна контрольна робота 1 проводиться у формі захисту індивідуальної чи/або колективної розробки.

Студенти за результатами самостійного опрацювання теоретичних джерел складають ментальну карту з теми «Розвиток дошкільної освіти в історико-педагогічній ретроспективі».

Методичні рекомендації: створювати ментальну карту необхідно із урахуванням таких вимог:

- ключове поняття зосереджується в центрі, усі інші асоціативні зв'язки йдуть в якості розгалуження від основного поняття;
- для кожної гілки записуються споріднені поняття чи/або персоналії, діяльність яких вплинула на формування дошкільної освіти;
- блок-схема повинна бути логічною, завершеною;
- всі блоки повинні бути пов'язані з іншими блоками у формі графічних образів;
- ментальна карта розробляється у вигляді дерева, де менш вагомі ідеї та поняття відгалужуються від центральних гілок.

Працювати над розробкою можна індивідуально чи/або підгрупою (до 3 осіб).

Критерії оцінювання:

№	Характеристика	Кількість балів
1	Відповідність змісту ментальної карти темі	до 5 балів
2	Структурованість, цілісність, змістовність	до 10 балів
3	Інноваційний, оригінальний підхід до розробки	до 5 балів
4	Презентація та самооцінка	до 5 балів
	Максимальна кількість балів	25 балів

Форма презентації: металльні карти створюються із застосуванням веб-сервісів або у друкованому форматі.

Модульна контрольна робота 2 проводиться у формі комп'ютерного електронного тестування.

Модульна контрольна робота складається із 25 тестових запитань, що розміщені в електронному навчальному курсі за покликанням: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=376572>.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 25 балів. Розрахунок балів відбувається за схемою: одна правильна відповідь оцінюється в один бал.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік (ПМК)

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисциплін

7. Навчально-методична картка дисципліни «Педагогіка: Педагогіка загальна»

Разом: 60 год., з них: 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 8 год. – практичні заняття, 4 год. – лабораторні заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – МКР, залік.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Педагогіка в системі наук про людину		Освіта людини як система і процес	
К-сть балів за модуль	91 бал		91 бал	
Теми лекцій	Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі (2 год.) 1 бал	Педагогіка як наука і навчальна дисципліна (2 год.) 1 бал	Освіта людини як соціокультурний процес (2 год.) 1 бал	Цілісний педагогічний процес (2 год.) 1 бал
Теми семінарських занять	Педагогіка як наука і мистецтво (2 год.) 1+10 балів	Принципи організації освіти (2 год.) 1+10 балів	Наступність у змісті дошкільної та початкової освіти (2 год.) 1+ 10 балів	Характеристика цілісності педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів
Теми практичних занять	Актуальні проблеми освіти людини в педагогічній думці ХХ століття (2 год.) 1+10 балів	Застосування методів наукового дослідження в освітньому процесі закладу дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів	Ціннісний вимір педагогіки (2 год.) 1+ 10 балів	Особистісно-професійне зростання майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти (2 год.) 1+ 10 балів на базі Центру самопізнання і саморозвитку
Теми лабораторних занять		Джерельна база педагогічних досліджень (2 год.) 1+10 балів		Педагогічний супровід організації життєдіяльності дітей у закладах дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів на базі Центру самопізнання і саморозвитку
Самостійна робота	Завдання 1 10 балів		Завдання 2 10 балів	
Модульний контроль	25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	залік			

Кількість балів за модулі дисципліни: 184 бали.

Розрахункових коефіцієнт – $184 : 100 = 1,84$

Залік.

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. К.: Академвидав, 2007. 616 с. (Альма-матер).
2. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. К.: «Освіта України», «КНТ» 2008. 528 с. URL: <http://pidruchniki.com/17000308/pedagogika/pedagogika>.
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум / А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. К.: Знання-Прес, 2003. 429 с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 5-є вид., доповнене і переробл. К.: ВАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2007. 656 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. К.: Академвидав, 2006. 560 с. (Альма-матер).

Додаткова:

1. Бех І.Д. Зростаюча особистість у цінності духовності Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2016 рік / за ред. І.Д.Бега, Ж.В.Петрочко. Вип. 5.–Івано-Франківськ: НАІР, 2017. С. 12-18.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
3. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Іванюк Г.І., Мартиненко С.М. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання»: навчальний посібник. К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. 64 с.
5. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник / С.П. Максимюк. – К.: Кондор, 2005. – 667 с. – Тема 3. URL: <http://www.twirpx.com/file/626701>.
6. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – 2-ге вид., стер. К.: Знання-Прес, 2006. 700 с. (навчально-методичний комплекс з педагогіки).
7. Практична педагогіка виховання / За ред. М.Ю. Красовицького. Івано-Франківськ, К.: Плай, 2000. 160 с.

Додаткові ресурси

1. Електронний навчальний курс «Педагогіка (1-2 курс, ДО, денна)». URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22117>.